

CY-03 Бр / Нг. 316/24
02-05-2024 год. / в.
СКОПЈЕ / ШКУР

Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија, Беса Адеми, врз основа на член 88 став 2 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.58/2006, 35/2008, 150/10, 39/12, 83/18, 198/18 и 96/19), член 13, став 1 од Судскиот деловник („Службен весник на РМ“ бр. 66 од 9.5.2013 година и бр.114 од 31.07.2014 година), а во врска со член 2, став 4 од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор („Службен весник на РМ“ бр. 46/16) ја донесе следната:

ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАШТИТЕНО ВНАТРЕШНО ПРИЈАВУВАЊЕ ВО ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Општи одредби

Член 1

Со оваа процедура се уредува начинот на постапување со заштитено внатрешно пријавување и постапката за прием на пријави од укажувачи доставени заради заштитено внатрешно пријавување, издвојување и обработка на податоците од пријавите и преземање мерки за обезбедување заштита на личните и други податоци кои се однесуваат на укажувачите и на пријави од укажувачи, согласно прописите за заштита на лични податоци, заштита на укажувачи и безбедност на класифицирани информации.

Член 2

Заштитено пријавување согласно Законот за заштита на укажувачите е пријавување односно откривање со кое се пренесува разумно сомневање или сознание дека е извршено, се извршува или е веројатно дека ќе се изврши казниво, неетичко или друго незаконито или недозволиво постапување со кое се повредува или загрозува јавниот интерес.

Член 3

Лицето кое согласно член 2 став 3 од Законот за заштита на укажувачите може да се јави во својство на укажувач, пријавувањето го врши директно до овластеното лице и тоа усно на записник или во писмена форма, доставена лично или преку поштенско или електронско сандаче.

Заштитеното пријавување укажувачот го врши со добра намера согласно прописите за заштита на укажувачи и оваа Процедура.

Укажувачот не е должен да ја докажува добрата намера и вистинитоста на пријавувањето.

На укажувачот му се обезбедува заштита и му се гарантира доверливост согласно закон.

Овластено лице за прием на пријави од укажувачите

Член 4

Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија овластува лице за прием на пријави заради заштитено внатрешно пријавување.

На овластеното лице за прием на пријави од укажувачите (во понатамошниот текст: овластеното лице) му се обезбедува независност и непреченост во работата.

Заради обезбедување тајност и заштита на личните и други податоци кои се примаат и обработуваат, согласно прописите за заштита на личните податоци и прописите за заштита на класифицирани информации, на овластеното лице му се обезбедуваат соодветни технички и организациски мерки за заштита на податоците од случајно или незаконско нивно уништување, или нивно случајно губење, преправање, неовластено откривање или пристап, особено кога обработката вклучува пренос на податоци преку мрежа и заштита од какви било незаконски облици на обработка.

Член 5

На овластеното лице му се обезбедува:

- соодветен простор за прием на странки;
- посебен компјутер обезбеден со единствено корисничко име и лозинка креирана од овластеното лице и позната само нему, со интернет конекција и посебно електронско сандаче за електронска пошта обезбедено со единствено корисничко име и лозинка креирана од овластеното лице и позната само нему;
- посебен приемен штембил;
- посебен деловодник;
- посебно поштенско сандаче;
- посебна телефонска линија;

- документарен ормар за обезбедено чување на примените пријави, записниците, примените и создадените документи и други материјали во врска со заштитеното надворешно пријавување, посебниот деловодник и приемниот штембил;

- друга опрема за примена на техничките и организациски мерки за заштита на личните и други податоци кои се однесуваат на укажувачи и на пријави, а предвид прописите за заштита на личните податоци и прописите за заштита на класифицирани информации.

Начин на пријавување и постапка по пријави на укажувачите

Член 6

Овластеното лице за прием на пријави од укажувачите заради заштитено внатрешно пријавување, врши прием на пријавите доставени до него директно од укажувач заради заштитено пријавување согласно со Законот за заштита на укажувачите, Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор и оваа Процедура.

Заведувањето на примените пријави овластеното лице го врши со ставање посебен приемен штембил и евидентирање во посебниот деловодник.

Член 7

Во случаите кога пријавувањето е извршено директно до овластеното лице, овластеното лице задолжително:

- постапува по пријавувањето со почитување на постапките утврдени со оваа Процедура;

- презема мерки за заштита на личните податоци на укажувачот, односно податоците кои можат да го откријат идентитетот на укажувачот кој пријавува анонимно или доверливо, согласно прописите за заштита на личните податоци;

- презема мерки за заштита на информациите во пријавата доколку истите се добиени со увид во класифицирани документи или истите се класифицирани информации, согласно прописите за заштита на класифицирани информации и

- го информира укажувачот доколку е познат за преземените мерки во врска со пријавата без одлагање, а најдоцна во рок од 15 дена од денот на приемот на пријавата.

Член 8

Доколку пријавата е дадена усно, овластеното лице составува записник во кој се содржани следните податоци:

- а) назив на судот;
- б) податоци за укажувачот
 - име и презиме;
 - категорија на лице кое согласно Законот за заштита на укажувачите може да се јави во својство на укажувач;
 - барање од укажувачот да остане доверлив и степенот до кој тоа го бара;
- в) податоци за лицето против кој укажувачот пријавува;
- г) опис на казниво или друго незаконито и недозволиво постапување со кое се повредува или загрозува јавниот интерес;
- д) начин и форма на комуникација помеѓу овластеното лице и укажувачот (предложени од укажувачот);
- ѓ) прилози и
- е) датум и место на прием на пријавата.

Совпаѓањето на податоците од усната пријава во содржината на записникот се потврдува со личен потпис на укажувачот и овластеното лице.

Записникот од ставот 1 на овој член се заведува како примена пријава, а доколу истиот содржи класифицирани информации се класифицира согласно содржината и се заведува во деловодната книга за класифицирани информации согласно степенот на класификација.

Доколку пријавата содржи класифицирани информации или во прилог се доставуваат прилози кои се со степен на класификација, истата се класифицира согласно информациите и прилозите кои се во прилог.

Член 9

Доколку пријавата е доставена во електронска форма на носач на електронски запис односно по електронски пат, овластеното лице го печати записот кој одговара на пријава според содржината, и испечатеното со

попишани прилози добиени во форма на електронски записи го заведува како примена пријава.

Доколку печатењето на прилозите од ставот 1 на овој член е неекономично, овластеното лице истите ги зачувува во електронска форма на посебниот компјутер обезбеден со лозинка позната само нему.

Кога овластеното лице ја проследува пријавата до друга надлежна институција или кога е потребно пренесување на приложените електронски записи заради постапување по пријавата, во случајот од ставот 2 на овој член, овластеното лице извршувајќи ги обврските и одговорностите во примена на обезбедените технички и организациски мерки за заштита на податоците во согласност со прописите со кои се уредува заштитата на личните податоци, електронските записи ги преснимува на носач на електронски запис кој го приложува кон пријавата.

Член 10

Овластеното лице истиот ден по приемот ја заведува пријавата со сите прилози, ја разгледува, ја проучува нејзината содржина и постапува согласно закон.

Доколку овластеното лице утврди дека примениот документ односно запис не претставува односно не се однесува на пријава од укажувач, за истото веднаш во предметот става забелешка која ја евидентира во посебниот деловодник, задржува копие од предметот, а предметот со приложените документи во оригинал го доставува со пропратно писмо до писарницата на надлежната институција.

За преземените дејствија од ставот 2 на овој член, овластеното лице без одлагање го известува укажувачот доколку е познат.

Член 11

По приемот и заведувањето на пријавата овластеното лице без одлагање врши проценка на содржината на пријавата за да утврди дали истата е логична и разумна, дали претставува пријава од укажувач согласно Законот за заштита на укажувачите, како и дали пријавата содржи доволно елементи за да биде проследена за понатамошно постапување.

Во вршењето на проценката од ставот 1 на овој член, овластеното лице може да побара дополнителни информации од укажувачот доколку е познат и да

се консултира со други лица, а притоа внимава на заштитата на идентитетот на укажувачот.

По извршување на проценката, овластеното лице донесува заклучоци за понатамошно постапување по пријавата кои се однесуваат на надлежноста односно ненадлежноста за постапување на институцијата каде е назначено и потребното преземање мерки за постапување по пријавата.

Член 12

За наводите од содржината на пријавата и заклучоците од член 9 став 3 на оваа процедура овластеното лице без одлагање го известува Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија.

По исклучок, доколку овластеното лице во вршењето на проценката од член 9 од овој Правилник констатира дека наводите од содржината на пријавата непосредно или посредно се насочени против Претседателот на Врховниот суд на Република Северна Македонија, пријавата ја проследува до надлежната институција согласно закон.

Член 13

Овластеното лице во институцијата до која е доставена пријава по која е надлежна друга институција, најдоцна до осум дена од денот на приемот пријавата ја заведува и ја проследува до надлежната институција.

Доколку е пријавено кривично дело против државата, против човечноста и меѓународното право, од областа на организираниот криминал и за кое со Кривичниот законик е пропишана казна затвор од најмалку четири години, чиешто докажување е проследено со несразмерни тешкотии или не може да се изврши без исказ на укажувачот кој поради можната опасност да биде изложен на заплашување, закана со одмазда или опасност по животот, здравјето, слободата, физичкиот интегритет или имот од поголем обем, не се согласува во својство на сведок да даде исказ, овластеното лице со прибавена писмена согласност од укажувачот без одлагање доставува:

- до Министерството за внатрешни работи или надлежен јавен обвинител иницијатива за доставување писмено барање за поднесување Предлог за вклучување во Програмата за заштита согласно со Законот за заштита на сведоци или

- до Јавниот обвинител на Република Северна Македонија иницијатива за поднесување Предлог за вклучување во Програмата за заштита согласно со Законот за заштита на сведоци.

За проследувањето на пријавата од ставот 1 на овој член и за доставувањето на писменото барање од став 2 алинеи 1 и 2 на овој член, овластеното лице истовремено го известува укажувачот доколку е познат.

Член 14

По примената пријава што е упатена до надлежна институција за која по проценката се утврди дека истата е логична, разумна и содржи доволно елементи за понатамошно постапување, овластеното лице презема мерки во своја надлежност за постапување по пријавата согласно член 12 од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор.

Обезбедување заштита на укажувачите

Член 15

Се забранува откривање или овозможување откривање на идентитет на укажувач без негова согласност, освен кога тоа се бара со судска одлука кога е неопходно потребно за водење на постапка пред надлежен орган.

Овластеното лице е должно да ги заштити податоците за укажувачот, односно податоците врз основа на кои може да се открие идентитетот на укажувачот, освен ако укажувачот се согласи на откривање на тие податоци, а во согласност со закон со кој се уредува заштитата на личните податоци.

Секое лице кое ќе ги дознае податоците од ставот 1 на овој член е должно да ги заштити тие податоци.

Овластеното лице за прием на пријави од укажувачи е должно во текот на примањето на информациите да го извести укажувачот дека неговиот идентитет може да биде откриен на надлежниот орган согласно ставот 1 на овој член, како и да го извести за мерките за заштита на учесникот во кривичната постапка.

За откривањето на идентитетот на укажувачот врз основа на донесена судска одлука согласно ставот 1 на овој член, овластеното лице за прием на пријави од укажувачи е должно да го извести укажувачот пред откривањето на идентитетот.

Член 16

Укажувачот има право на судска заштита пред надлежен суд согласно со закон.

Укажувачот може пред надлежен суд со тужба да побара:

- утврдување дека е преземено штетно дејствие или е повредено право заради заштитено пријавување;
- забрана на вршење на штетно дејствие или повреда на право и повторување на штетно дејствие или повреда на право заради заштитено пријавување;
- поништување на акт со кое е извршено штетното дејствие или повреда на право заради заштитено пријавување;
- отстранување на последиците од штетно дејствие или повреда на право заради заштитено пријавување;
- надоместок на материјална и нематеријална штета заради заштитено пријавување.

Член 17

Укажувачот има право на надомест на штета што може да ја претрпи тој или нему блиски лица поради заштитено внатрешно пријавување.

Барањето за надомест на штета од ставот 1 на овој член се остварува со поднесување на тужба до надлежниот суд.

Член 18

Злоупотреба на пријавувањето на укажувачот е свесно пријавување невистинити информации за физичко или правно лице со цел предизвикување на штетни последици за истото.

Злоупотреба на пријавувањето на укажувачот е и доколку со должно внимание и совесно, до степен до кој тоа го дозволуваат околностите, не проверил дали тие се точни и веродостојни.

Со утврдување на злоупотребата од ставовите 1 и 2 на овој член се губи заштитата обезбедена согласно со Законот за заштита на укажувачите.

Злоупотребата на пријавувањето на укажувачот поради која настанале штетни последици за физичкото или правното лице е основ за поведување на постапка за утврдување на негова одговорност согласно со закон.

Извештај за примени пријави

Член 19

Овластеното лице изготвува полугодишен извештај за примени пријави од укажувачите кој содржи општи статистички податоци и податоци за оформени предмети по примени пријави, согласно член 13, став 2 од Правилникот за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор.

Полугодишниот извештај од ставот 1 на овој член се доставува до Државната комисија за спречување на корупцијата.

Завршни одредби

Член 20

Оваа Процедура влегува во сила со денот на донесувањето и истата се објавува на веб страницата на судот.

**ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВРХОВНИОТ СУД НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KRYETARJA E GJYKATËS SUPREME TË REPUBLIKËS SË
MAQEDONISË SË VERIUT**

Besa Ademi

